

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

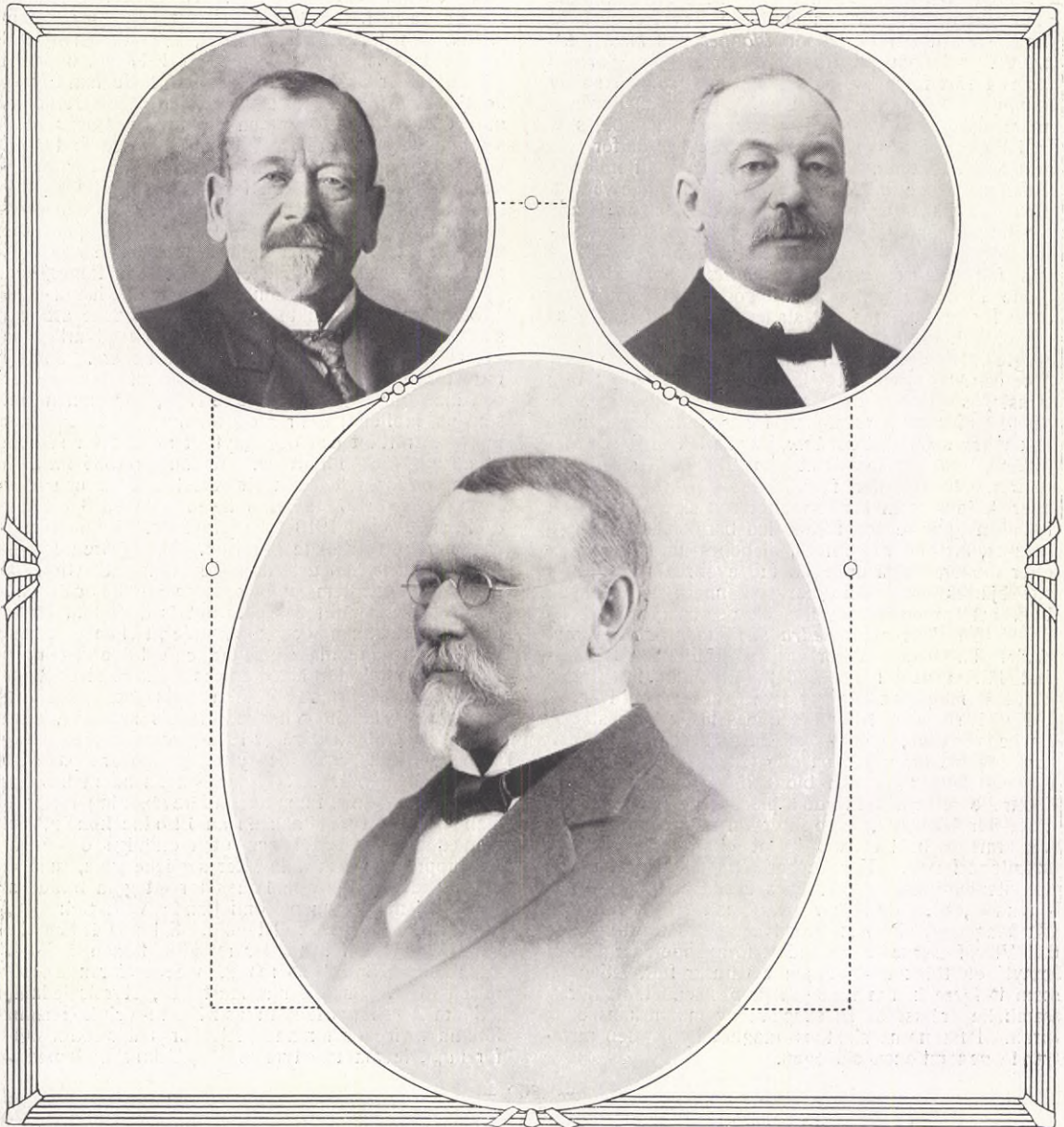

VY ÖVER BORÅS MED GUSTAF ADOLFSKYRKAN. — FOTO. FRITHIOF MÖRK, BORÅS.

23:DJE ÅRG.

DEN 4 JUNI 1922

N:o 36

Efter porträtt.

Kliché Sjöberg, Göteborg.

A. F. W. Petersen *P. A. Benntzen* *Sven Sandwall*

Ingen svensk konung har i samma grad som Gustaf II Adolf gjort sig förtjänt att nämnas *stadsgrundläggaren*. Icke mindre än sjuutton städer i det dåvarande svenska väldet hade honom att tacka för sin tillkomst eller åtminstone för sina privilegier. De voro Göteborg, Söderhamn, Sundsvall, Härnösand, Umeå, Luleå, Piteå, Torneå, Norrtälje, Sala, Alingsås, Borås, Falun, Säter, Gamla och Ny-karleby, Nystad samt Kexholm. Därför dugga i dessa tider också städernas trehundraårsjubileer tätt. Göteborg rustar sig att nästa år fira sitt och den näst därtill framgångsrikaste Gustaf Adolfs-staden, Borås, högtidlighöll himmelfärdsdagen med en lika enkel som tilltalande högtidlighet tre hundraårsdagen av sitt konstituerande privilegiebrevs utfärdande den 25 maj 1622. Det tal inför altaret, vari stadens kyrkoherde i templet framförde församlingens tackoffer för de tilländalupna tre hundra åren, var en pärla av andlig välталighet i ordets egentliga bemärkelse och mera folkligt rakt till hjärtat än det anförande, varmed stadens borgmästare från rådhus trappan motiverade levet för det äldriga, men nu mera än någonsin livskraftiga blomstrande samhället, hade ett högtidstal icke kunnat gå. Med rätta erinrade predikanten, att här genom tiderna levat en befolkning, som utmärkt sig för *idoghet* och *kärlek till arbete*. "Genom sitt arbete har Borås' stad gjort sin insats i vårt folks liv, på samma gång som den själv kommit till ett visst välstånd. Mindre än i många andra städer ha vi behöft klaga över den nöd, som fattigdomen för med sig. Men icke har därför vårt samhälle undkommit alla prövningar. Vid flera olika tillfällen har det blivit hemsökt av förhärjande väld. Men det har åter rest sig ur askan och tagit upp arbetet och kampen för tillvaron." Även borgmästaren påpekade i sitt tal, att det tvivelsutan berott på den *idogsamhet* och "*åhågsamhet*", varmed invånarne förstått att göra sig till godo de till buds stående förvärvskällorna, att staden hade krafter att resa sig efter hemsökelsen. Och lika sant som vackert bragte han i åtanka den källa, varur denna idogsamhet och "åhågsamhet" lett sitt ursprung. "Allra minst", så slöt han sitt av varm medborgerlig anda burna anförande, "skola vi förgäta alla dessa tusen enkla och anspråkslösa hem, där kärleksfulla och renhjärtade mödrar fostrat åt samhället goda söner och döttrar. Icke heller få vi i dag gå förbi den, man eller kvinna, som i all svaghet och skräplighet sökt fylla sin kallelse och fostra sina barn, men väl ihågkomma, att det icke finnes, ej heller funnits en fader eller moder, än så arm och full av brist, som icke i sitt hjärtas tysta djup närt en innerlig önskan och bön, att barnen måtte bliva bättre och lyckligare än de själva. 'Du skall hedra din fader och din moder'". På detta sätt bör varje samhälles födelsedagsfest klinga ut i fjärde budet, rätt tolkat, fast det ej alltid är fallet, att den gör det så vackert som i Borås.

I själva verket torde det finnas få svenska städer, om ens någon, som i samma grad som Borås haft just människorna — sina egna invånare — att tacka för sin utveckling och blomstring. Dess "naturliga företräden", som det fordom plägade heta i de geografiska läroböckerna, voro mer än lätt räknade. Det var varken beläget vid havet eller vid någon stor inomlandsfärd. Kanske har klimatet spelat en roll vid dess utveckling till den svenska textilindustriens huvudort, men detta har i varje fall hittills icke blivit ådagalagt. På sista tiden har den lätta tillgången till Viskaforsarnes sig ständigt förnyande energikällor betydtt ett tillskott i främjande naturkrafter. Men nu som tidigare kan man nog drista påståendet, att Borås' samhälle främst är en skapelse av människans egen kraft. I framfarna släktens idoghet hyllar den nuvarande generationen sin egen.

Med anledning av jubileet har H. 8. D. velat å sin första sida fästa bilderna av några av de nu levande boråsares drag, vilka i främsta rummet bidragit att prägla dess nuvarande gestaltning. Utrymmet har varit begränsat och vi ha måst inskränka oss till tre ur olika generationer: två häntade från stadsfullmäktiges ordförandestol, en från stadsstyrelsens. Ingen av dem kommer att glömmas i stadens hävd, fast många komma att erinras jämte dem.

Den främste av de tre är f. rektorn vid stadens tekniska skola civilingenjören P. A. Bengtsson.

Pål Alfred Bengtsson är född i Höganäs i Skåne den 17 januari 1852 och ingick sålunda i början av detta år i sitt åttonde decennium. Föräldrarna voro maskinisten Sven Bengtsson och hans maka Johanna Pålsson. Efter att år 1871 hava avlagt mogenhetsexamen i Lund inträdde han 1874 som elev vid Teknologiska institutet, varifrån han utexaminerades 1877. Därför kom han omedelbart till Borås som lektor i byggnadskonst, beskrivande och praktisk geometri samt linear- och croquisritning, ett lektorat, som han emellertid 1885 utbytte mot ett i mekanik, maskinlära och mekanisk teknologi. Då hade han redan i tre år varit t. f. rektor och föreståndare för läroanstalten och fortfor att vara det, ända tills han 1901 blev ordinarie sådan: när han år 1917 vid uppnådd pensionsålder avgick från sin tjänst hade han i fyrtio år tjänstgjort som lärare vid skolan och i trettiofem utövat chefskapet över den. Vad Bengtssons verksamhet betydtt för Borås' tekniska skola är för väl känt icke blott för de talrika elever, som där vunnit sin utbildning, utan ock för den stora allmänheten, för att här behöva närmare utvecklas. Om den vördnad och tillgivenhet, varmed skolans avgångna alumner varit fästa vid sin forne rektor, ha många hyllningar vittnat, ej minst ett flertal donationer, som gjorts till skolan med honom som mellanhand.

Bengtsson inskränkte sig emellertid icke att vara skolkarl. Han var en det ihärdiga och allvarliga arbetets man, vars krafter räckte till mera. Särskilt tog staden honom i anspråk för kommunala uppgifter, och man gör honom endast rättvisa, när man nu vid stadens jubileum erinrar sig honom bland dem, som mest outtröttligt och oegennyttigt arbetat för stadens utveckling och förkovran. Redan år 1885 inträdde Bengtsson som ledamot i stadsfullmäktige och inom denna korporation avancerade han år 1898 till vice ordförande samt 1910 till ordförande, på vilken post han nära ett årtionde kvarstod. Under åren 1897—1906 tillhörde han dessutom beredningsutskottet, var i många år medlem av byggnadsnämnden och brandstyrelsen samt anlätades naturligtvis dessutom för en mängd beredningar och kommittéer, i vilka man hade behov av hans tekniska insikter och väl övervägda omdöme. Särskilt förtjäna rämnas hans insatser för utvecklingen av stadens elektricitetsverk. Stadsfullmäktige invalde honom även i länets landsting, vilket liksom stadsfullmäktige år 1910 placerade ordförandeklubban i hans hand och ytterligare överhopade honom med uppdrag. Så gjorde även andra korporationer, som kunde finna någon förevändning därtör, ty man visste, att vad man än anförtrodde honom, fick man det utträttat väl och utan onödiga omgångar. Att uppräknade dem alla låter sig icke göra, men en del av dem böra omnämnas för att göra bilden av den förtjänade mannens omfattande verksamhet och intressen någorlunda fullständig. Sålunda är han eller har varit ledamot av lasarettsdirektionen i Borås, huvudman i Borås' sparbank, vice ordförande i styrelsen för Kemiska kontrollanstalten, styrelseledamot i Södra Älvsborgs läns industridkare- och köpmannaförening, vice ordförande i Älvsborgs läns södra slöjdförening, ledamot i styrelsen för Tekniska elementar-

skolan och i styrelsen för den kommunala tekniska yrkesskolan, ordförande i Tekniska förbundet m. m. I kommittén för brandförsäkring av fastigheter i städernas allmänna brandstodsbolag har han haft säte som bolagets representant.

Under en treårsperiod (1903-05) kallades Bengtsson genom sina medborgares förtroende att jämväl representera Borås stad i Andra kammaren. Till sin politiska åskådning strängt konservativ ägnade han sig i riksdagen huvudsakligen åt frågor, som berörde hans fackområde och i vilka han yttrade sig med en saklig vederhäftighet och pondus, som icke förfelade att göra intryck. Han deltog bl. a. i frambärande av motioner om inrättandet av ett näringsdepartement och om utvidgning av Borås' femklassiga läroverk till fullständigt sådant, ett önskemål, som han visserligen icke då, men ett par år senare hade glädjen se förverkligat. För starka voro emellertid de band, som bundo honom vid arbetet hemma, för att han rätt skulle trivas i huvudstaden, och vid mandatets utlöpande sökte han icke omval.

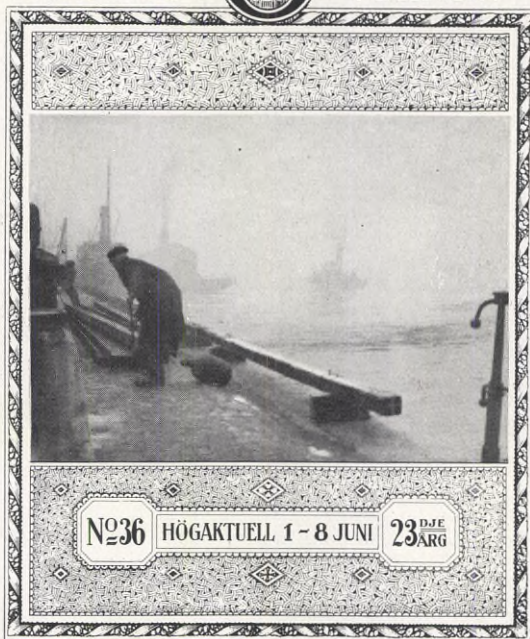
I sitt otium från tjänsteplikterna har Bengtsson icke upphört att tjäna det allmänna. Alltjämt glädes han att se staden, för vilken han betytt så mycket, blomstra och gå framåt trots den präss tidernas ogunst icke underlåtit att låta även den bliva delaktig av.

Ungefär jämnårig med Bengtsson, men kommunalt sett ett årtionde yngre är borgmästare Jonas Boberg.

Jonas Fredrik Boberg är född i Hvittaryd i Kronobergs län den 14 juni 1850 samt son till kyrkoherden därstädes Johan Boberg och hans maka, född Nilsson. Efter mogenhetsexamen vid Växiö högre allmänna läroverk kom han som student till Lund, där han efter omfattande humanistiska studier avlade filosofie kandidat-examen 1876 och sedan ägnade sig åt juridiska studier, vilka avslutades med hovrättsexamen 1883. Efter att därefter ha underkastat sig vederbörlig tingstjänstgöring utnämndes han år 1886 av Göta hovrätt till vice häradshövding och blev samma år vice auditor vid Älvsborgs regemente. Följande år blev han stadsfogde i Borås, valdes år 1892 till rådmän och året därpå till borgmästare, vadan han nästa år kan fira sitt trettioårs-jubileum som ordförande i Borås' magistrat och rådhusrätt. Åren 1890—1912 var han dessutom ordinarie auditor vid Älvsborgs regemente.

När Boberg kom till Borås, förde han med sig från den jämförelsevis långa studietiden i Lund en fond av humanistisk bildning, kulturella och estetiska intressen, vilken han icke lät förkvävas av de i en stad av Borås' storlek tämligen alldagliga domarevärven, utan tvärtom bemödade sig om att förkovra och vidareutveckla. Hans smak och kärlek till den stad, vari han satts att verka, ha också på olika sätt

4 Juni 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 36.
 I mörkbrun dubbeltonfärg.
 Hamnbild från Göteborg. — Amatörfoto. E. Hansén, Göteborg.

satt spår efter sig i stadsbilden och framför allt har han haft glädjen få medverka till tillkomsten av det arkitektoniskt framstående byggnadsverk staders nya rådhus utgör och vid utformandet av de nya stadsplaneutvidgningar, som helt realiserade komma att göra Borås till landets kanske vackraste inlandsstad. Lika litet som rektor Bengtsson har borgmästare Oberg funnit sin lust i stolta ord och framträdande yttre åthävor. Bäst har man kunnat lära känna honom i hans trevna ungarshem med det gedigna biblioteket och den äktsvenska gästfriheten. Och har man gjort det, har man också förstätt, vad han med sin verksamhet i det tysta kan hava utträtt till fromma för det samhälle, som alltid och mera, ju flera åren blivit, intagit främsta platsen i hans hjärta.

Den tredje och yngste i triumviratet på första sidan är rektor Bengtssons efterträdare på stadsfullmäktiges ordförandestol, disponenten *Sven Isak Sandwall*. Om vi om honom yttra oss kort, är det icke blott därför att det oss till-

mätta utrymmet lider mot sitt slut, utan fastmera därför, att det icke torde vara sista gången han blir föremål för teckning i dessa spalter. Sven Sandwall har fadernepåbrå som kommunalman. Född 1869 är han nämligen son till fabriksör Alfred Sandwall, vilken i femtio år tillhört Borås stadsfullmäktige och under en lång följd av år så som ingen annan präglat stadens förvaltning, och hans maka Alma Mathilda Malmberg. Redan nu har han gjort betydande insatser på skilda förvaltningsområden och ännu mer väntar man sig av honom. En industrialman av modern typ har han blicken öppen för alla nya uppslag och tvekar ej att medverka till deras bringande i tillämpning under förutsättning, att de äro ekonomiskt försvarliga. Särskilt förtjänar nämnas det arbete han nedlagt på byggnadskulturens höjande och stadens utvecklande till trädgårdsstad. Även har han medverkat till den centralisering av stadsförvaltningen till drätselkammaren, vilken i allt flera städer funnits ändamålsenlig. En outröttlig arbetsförmåga, ett levande intresse för det allmänna och tillgänglighet för allt som rör sig i tiden äro egenskaper hos stadens nuvarande främsta förtroendemän, som berättigar den att blicka framtiden till mötes med en tillförsikt lika stor som den tillfredsställelse den måste känna vid en återblick på sitt förflutna.

Brevlåda har H. 8 D. icke och har aldrig anlitat detta sätt att besvara brev, vare sig anonyma eller ej. Önskas svar å förfrågan, anmärkning, förslag eller vad det vara månne, kan varje hänvändelse till redaktionen räkna med fullkomlig diskretion och snaraste svar i brev.

Efter fotografier.

Kliché: Aug. Sjögrens Lichéanstalt, Gbg.

FRÅN UTSTÄLLNINGEN I BORÅS KULTURHISTORISKA MUSEUM. Framför Kinnarumma kyrka. Rektor Bengtson (1), Biskop Danell (2), Fabr. Sven Sandwall (3), Landshövding von Sneidern (4), f. Statsrådet Wennersten (5), Häradshövding Odencraniz (6), f. Landshövding Husberg (7), Dr Blomgren (8), museets skapare och intendent.

Grundstenen till svenska kyrkan i Kristiania nedlades högtidligen söndagen den 28 maj, varvid ärkebiskop Nathan Söderblom höll högtidstalet och svenske ministern friherre F. Ramel uppläste grundstenslägningsdokumentet. Vid den enkla men stäm-

ningsfulla högtidligheten närvaro omkring 1,000 personer, ett talande vittnesbörd om det starka intresse, varmed denna kyrkobyggnad omfattats bland den svenska koloniens medlemmar m. fl. (Se vidare H. 8. D. denna årg. nr 34.)

Efter fotografier.

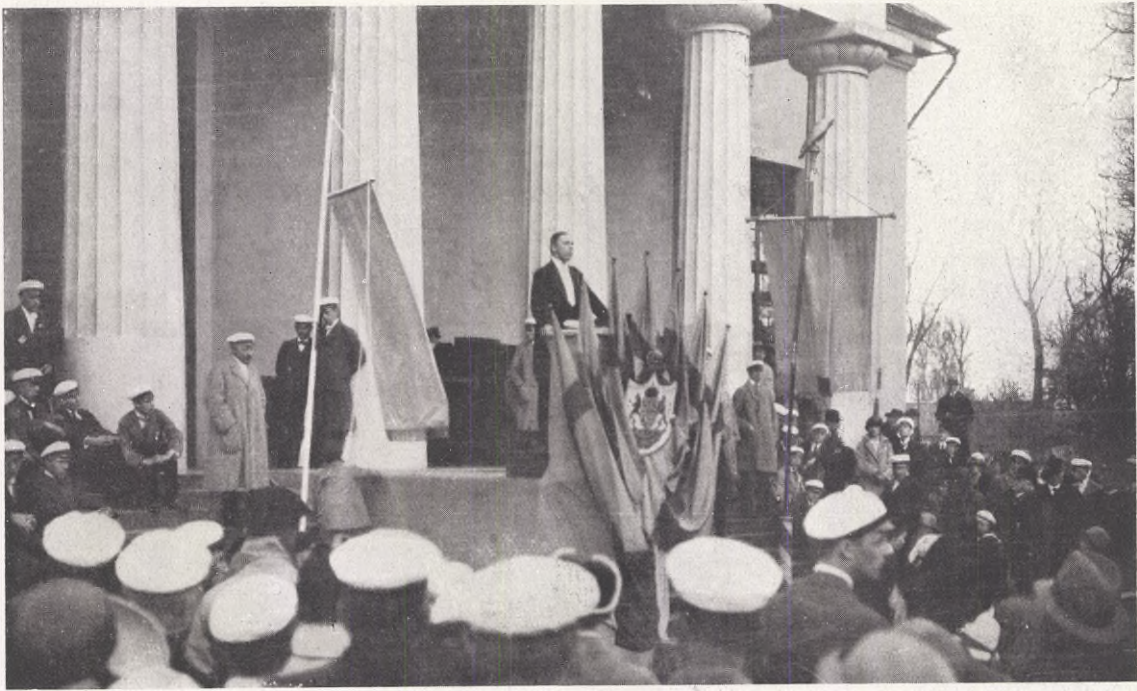
Kliché: Gots Rührer & Klichéanstalt, Gbg.

SVENSKA KYRKAN I KRISTIANIA. Den av ärkebiskop N. Söderblom den 28 maj förrättade grundstensläggningen.

Till bild å sid. 571.

Till Kungliga Automobilklubbens Göteborgsavdelnings förfogande har ställts ett nytt elegant vandringspris att utdelas i särskild tävlan i samband med tävlan om greve Clarence von Rosens pokal i sommar. Det nya priset, som utgöres av en skål i silver och är mera smakfullt och originellt än de flesta andra av våra sportpris, är komponerat av friherre Erik Fleming och utförd på ateljé Borgila, som tillhör bröderna Claës och Erik Fleming. På foten av skålen äro graverade utmärkta bilder ur bilismens utvecklingshistoria. Själva skålen har en diameter av 40 centimeter.

VÅRFESTEN I UPPSALA.

Amatörfoto. G. Wallenius, Uppsala.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

D:R ANDERS ÖSTERLING HÅLLER HÖGTIDSTALET vid vårfesten den 20 maj. — Text å sid. 574.

Pressf. 10.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

SVENSKA DAGBLADETS JUBILEUMSSTAFETTLÖPNING med över 3.000 deltagare och Götalaget som segrare. Prisutdelningen förrättas av statsminister Branting.

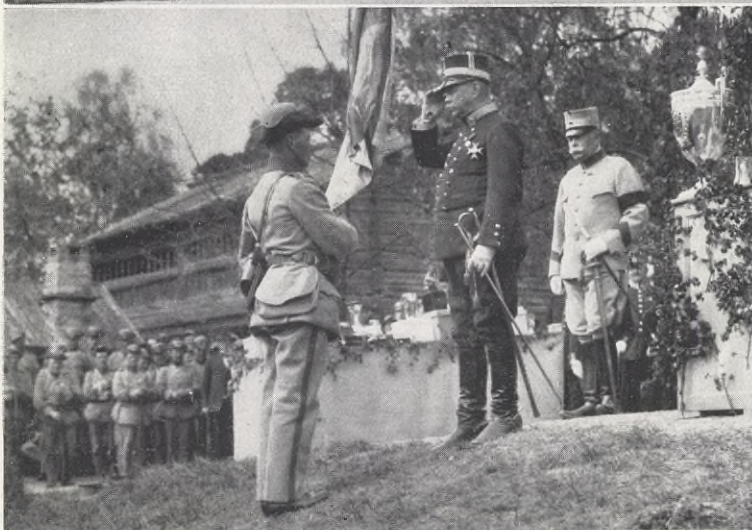
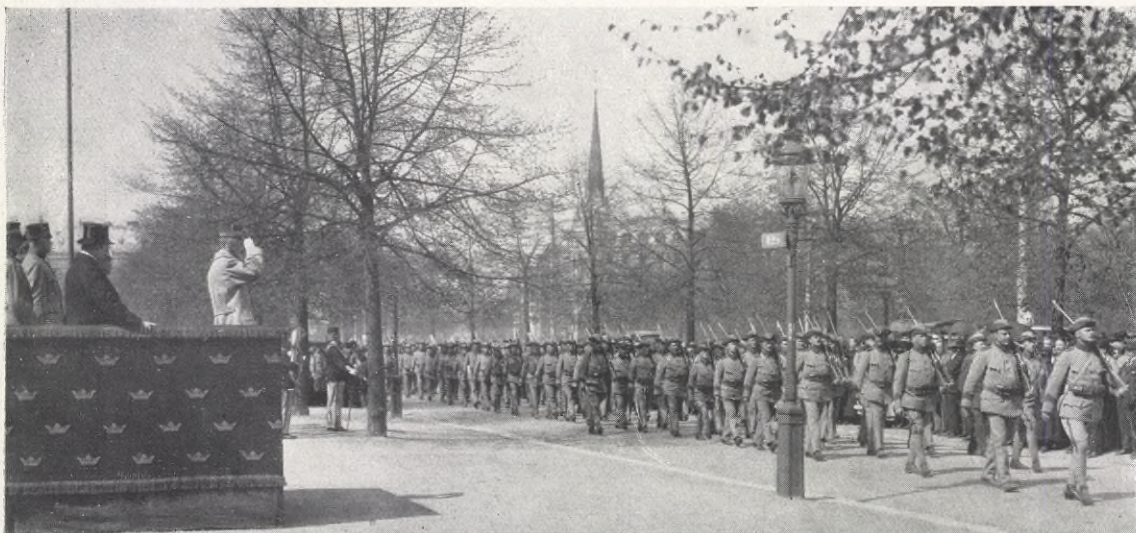

Foto. Claesson, Råsunda.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

SVENSKA MOTORCYKELKLUBBENS MAJTÄVLING Stockholm—Malmö—Stockholm.

Förste man, N:o 2 Brodén, åter vid Stallmästaregården.

FRÅN LANDSTORMSTÄVLINGARNE VID STOCKHOLM. Överst: Förbimarschen för Konungen å Djurgården. Därunder: Generalmajor Toll förrättar prisutdelningen. Bakom honom kommandanten, översten friherre Rosenblad. Örebro landstormsmän emottaga den av Svenska Flaggans Dag skänkta svenska janan.

Nedanst. bild: DET TILL UPPSALA STUDENTKÅR AV GAMLA STUDENTER SKÄNKTA STANDARET. Se text å sid. 574.

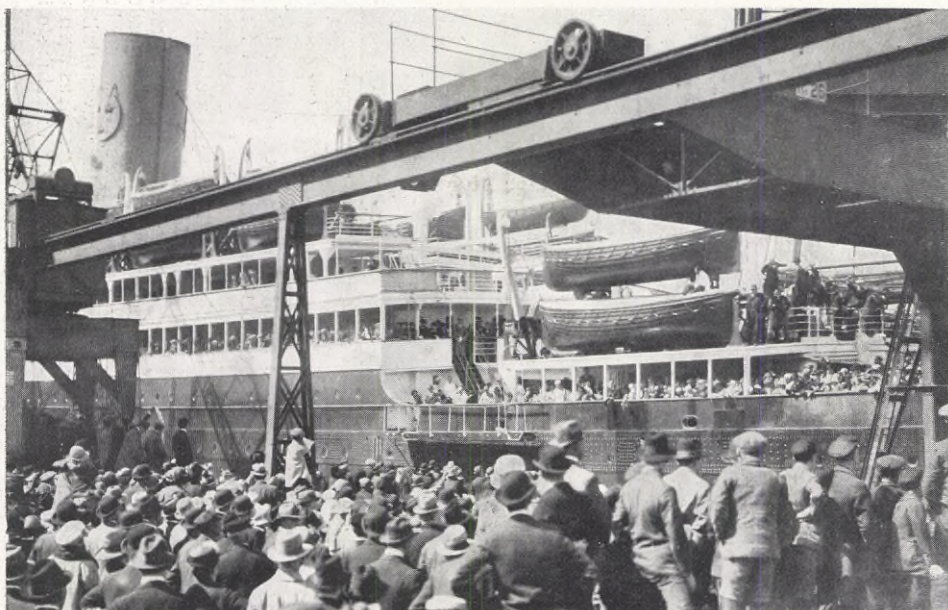

De årligen återkommande Rikslandstormstävlingarne ha i år ägt rum den 22—24 maj och voro så till vida märkliga som de äro de sista som möjliggjorts genom statsanslag. Efter den indragning av detta anslag, som årets riksdag ansett vara nödvändig, ha de frivilliga landstormsovningsarne från

Forts. å sid. 574.

Bild t. v.: FRÅN HÄSTUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ. Underlöjtnant C. Peyron å "Moschka" erövrade Skånska Hästuppfödarnes hederspris. — Text å sid. 572. Klitché: Gots, Öbg.

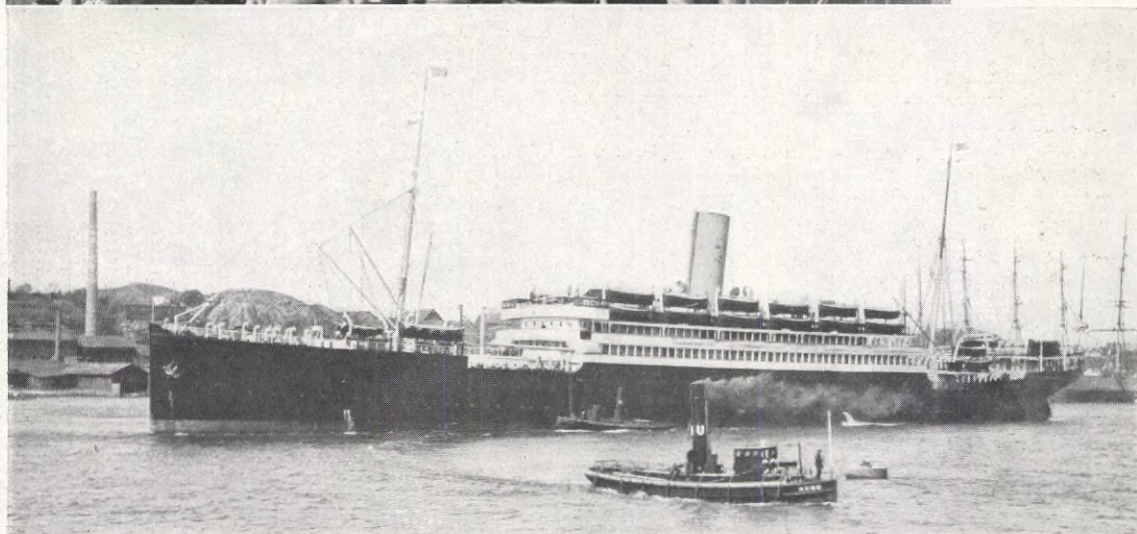

SVENSKA AMERIKALINIENS ÅNGARE "DROTTNINGHOLM" på sin första resa den 20 maj efter en genomgripande ombyggnad. Våra bilder visa ångaren fylld av passagerare och kajen av avskedstagande samt därunder, den ståtliga amerikafararen under utgående i Göteborgs hamn.

Nederst: EN UPPMÄRKSAMMAD SEGER VID GÖTEBORGS FÄLTRITTKLUBBS LÖPNINGAR DEN 21 MAJ. Underlöjtnant E. Trozelli (i uniform) när sin medtävlare i steeple-chase 10 m. från mål och vinner med en halvt hästlängd.

Text å sid. 575.

Skandinaviens modernaste amerikaångare är utan tvivel "Drottningholm", tillhörig Svenska Amerikalinjen. Ångaren har undergått en genomgripande ombyggnad i det att den försetts med nya turbiner och oljeledning införts, varigenom bränsleförbrukningen nedbringats, farten ökats och större utrymme vunnits. Allt arbete är utfört av svenska firmor och med svenska materialier. Vid en den 16 maj företagen provtur visade sig fartyget också mer än väl fylla uppställda fordringar.

Fotos. Jönasson, Gbg.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

BORÅS STADS 300-ÅRSJUBILEUM.

Foto. F. Mörk, Borås.

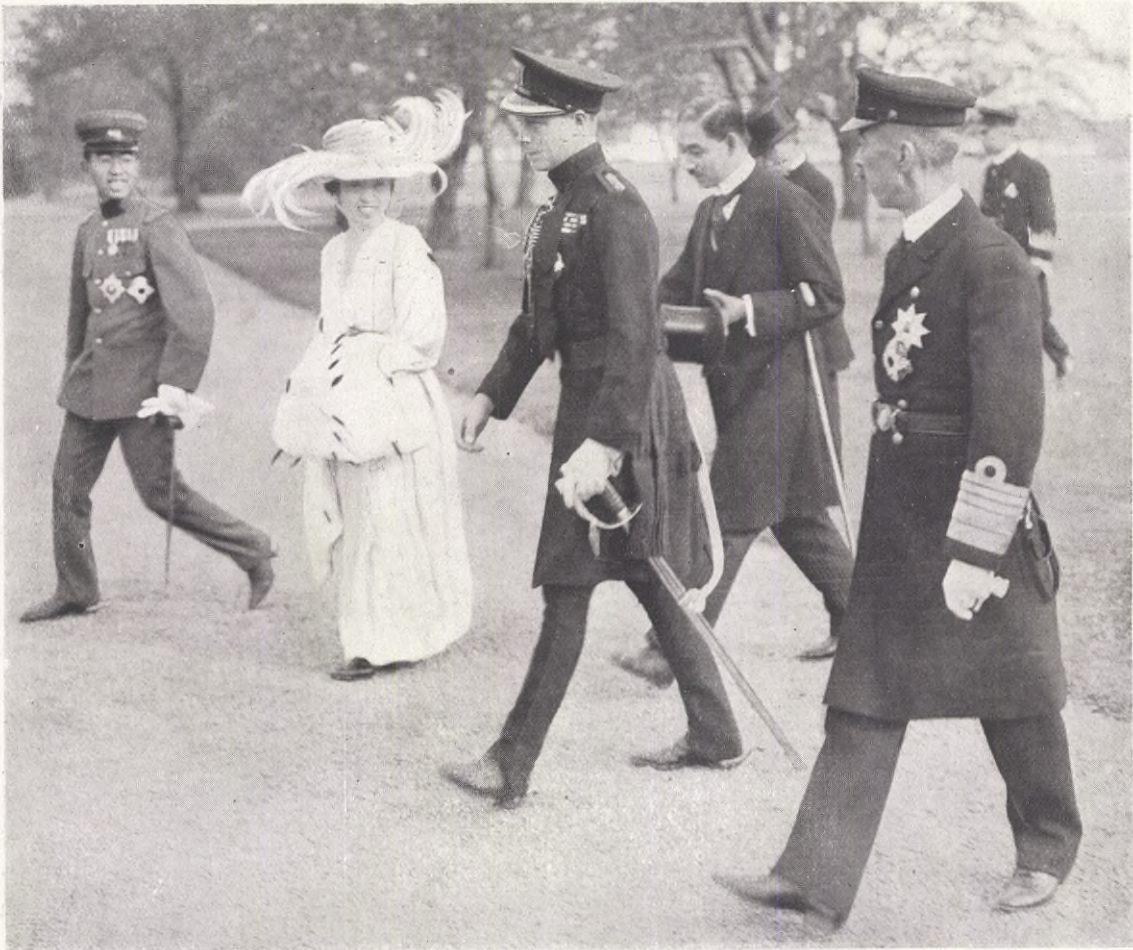
HÖGTIDLIGHETEN VID RÅDHUSET A STORA TORGET.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Borås stad kunde den 25 maj fira 300-årsjubileum och med anledning härav hade storslagna minneshögtidigheter anordnats. Redan tidigt på morgonen utförde Älvsborgs regementes musikkår från Gustaf Adolfskyrkans torn några väl valda musikstucken, varefter stadens alla kyrkklockor samfällt ringde in högtidsdagen. Något senare samlades stadens gäster — bland vilka märktes länets nuvarande och förutvarande landshövdingar A. W. T. von Sneidern och K. S. Husberg, biskop Danell och representanter för stadsfullmäktige i grannstäderna — Borås magistrat och fullmäktige samt stater och kärer i statens och stadens tjänst för

att i procession tåga till Caroli gamla kyrka, där en vacker högtidsgudstjänst ägde rum. Efter gudstjänsens slut tågade processionen till Stora torget, där de egentliga jubileumshögtidigheterna skulle försiggå och där även väldiga folkmassor väntande fyllde den öppna platsen. Ett flertal Boråsföreningar hade samlats under sina vajande stander och förhöjde därmed det festliga intrycket. Borgmästare J. F. Boberg uppläste så från rådhusets trappa de på dagen 300 år gamla stadsprivilegierna och höll i anslutning därtill ett tankeväckande högtidstal. Efter ett leve för staden, som av folkskarorna besvarades

med kraftiga hurrarop, utförde en sångkör tillsammans med regementsmusikkåren en särskild för tillfället av läroverksadjunkten E. Leuvén författad festkantat. De synnerligen vällyckade och storslagna festligheterna på Stora torget fingo därpå sin avslutning med ännu ett par sång- och musiknummer. — I anslutning till jubileet öppnades i Kinnarumma gamla kyrka, nu "de sju häradenas hembygds museum", en särskild utställning av gamla Boråsminnen, intressanta icke blott ur stadens egen synpunkt utan även för vårt lands industrihistoria i stort.

Efter fotografi.

KEJSARINNAN OCH KRONPRINSEN AV JAPAN MOTTAGA PRINSEN AV WALES på kejsertligt Garden-party i Tokio. Vid den engelske tronföljarens sida prins Hyashi Fushimi.

Kliché: Göta Bildbyrå & Fickhansens, Gbg.

Efter fotografi.

DEN MÅHÅNDA FÖR EUROPAS ÅTERUPPRÄTTANDE AVGÖRANDE FINANSKONFERENSEN I PARIS: Fr. v. Den amerikanske finansjursten Pierpont Morgan (x), Delacroix, Kindersley och Vissering. Text å sid .574.

Kliché: Göta Bildbyrå & Fickhansens, Gbg.

NORDISK TURISTTRAFIKKONGRESS I MARIESTAD.

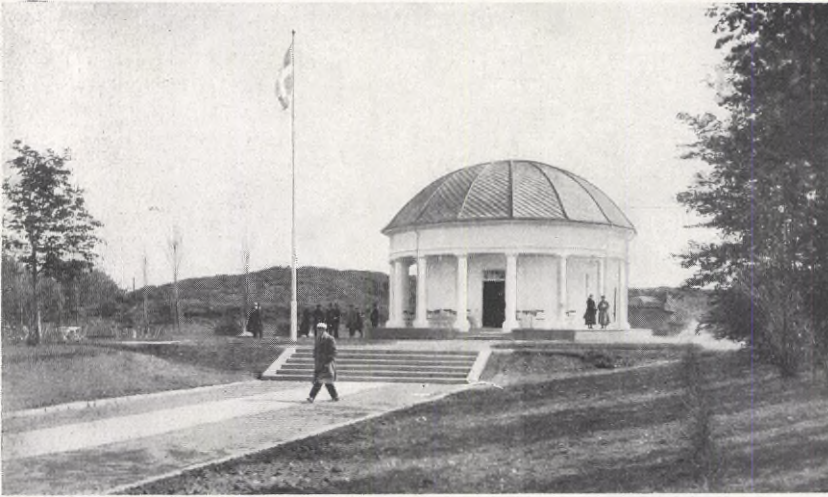
En *Nordisk turisttrafik-kongress* har den 22—23 maj sammanträtt i Mariestad för att där särskilt överlägga om det nordiska samarbetet i turisttrafikfrågor. Bland de till ett 80-tal uppgående deltagarna märktes å s. v. enskilda kommunikationsminister statsrådet A. Örne, landshövdingarne E. Trolle, F. E. Pettersson och Axel Ekman samt generaldirektören A. Granholm, medan Norge representerades av direktör F. Bennett. Danmark av generalsekreteraren Hoskier m. fl., Finland av generaldirektören för dess statsbanor Vuole samt chefen för Finlands turistbyrå direktör Lüchou. Efter några mycket givande utflykter till Forshem, Skara, Lecköslott m. fl. platser upplöstes konferensen för att nästa år samlas i Göteborg.

KONGRESSDELTAGARNE samlade å länsresidenset. Överst på trappan synas statsrådet Örne, och vid hans sida varaktinnan, fru Marianne Ekman, samt bakom dem vådrän landshövding Axel Ekman; i v. utlad mot räcket, står landshövding E. Trolle. (Foto. Jansson, Mariestad.)

Tysk-svenska föreningen "Schleswig-Holstein" i Kiel kunde fredagen 19 maj inviga sitt barnhem, friskt och härligt beläget i Friedrichsort vid Kielvikens vackra strand. En stor skara föreningsmedlemmar och inbjudna, varibland flera honoratories, voro samlade till en enkel högtidlighet förbunden med besiktning av hemmet, som under ledning av Diakon Lippert och maka, är avsett att mottaga samtidigt intill 40 fattiga, undernärda barn. Bidrag till hemmets upprättallande, som i denna dyrtid kräver åtskilligt, adresseras helst till hemmets skattmästare, Kaufmann *Alfred Hallander*, Dänische Strasse 36, Kiel, Tyskland.

TYSK-SVENSKA FÖRENINGEN "SCHLESWIG-HOLSTEIN" I KIEL INVIGER SITT BARNHEM FREDAGEN DEN 19 MAJ. 1. Förenings ordf. Oberregierungsrat *dr Rosenbergl*. 2. Vice ordf. Landesrat *Hansen*. 3. Svenske pastorn, universitetslektorn *frilreite Carl Gösta Lagerfeldt*. — Efter fotograf. — Kiecht, Oetl, Öst.

MINNE FRÅN BALTISKA UTSTÄLLNINGEN. Den lilla paviljongen med "Kronprinsessans blomstergata", av staden ställd till Margaretafondens förfogande. Paviljongen blir nu offentligen tillgänglig och skall framför densamma iordningställas den på sin tid så uppmärksammade blomstergatan i sitt ursprungliga skick. — Foto. Ohm, Malmö. —

Foto. Rahmn, Lund. Klischeé Sjöberg, Gbg. SVERIGES YNGSTE LEGITIMERADE LÄKARE, med. lic. H. P:son Evelius, född 1898.

En högst ovanlig examen har avlagts av doktor Harald P:son Evelius, vilken född den 10 augusti 1898 och alltså ännu icke fyllda 24 år, den 6 maj avlade medicine licentiaten och i dagarne legitimerats som praktiserande läkare. Doktor Evelius, som är son till adjunkten vid Nya elementarskolan i Stockholm, Johan P. Pettersson, blev student 1915 och medicine kandidat vid Karolinska institutet 1918.

Efter fotografier.

Klischeé Sjöberg, Gbg.

Gymnastiken har fått sin "dag" i likhet med så många andra "dagar" och denna hade för året förlagts till den 21 maj, då överallt i landet och framför allt i Stockholm stora uppvisningar ägde rum i parker och på öppna platser. Uppvisningarna i Stockholm gynnades av ett underbart värväder och i det strålande solskenet gjorde sig massverkan av de spänstiga vit- eller blåklädda, ungdomliga gymnasterna utmärkt.

ETT NYTT VANDRINGSPRIS TILL K. A. K:s GÖTEBORGSÄVDELNING. Text å sid. 564.

Gymnastik och idrott:

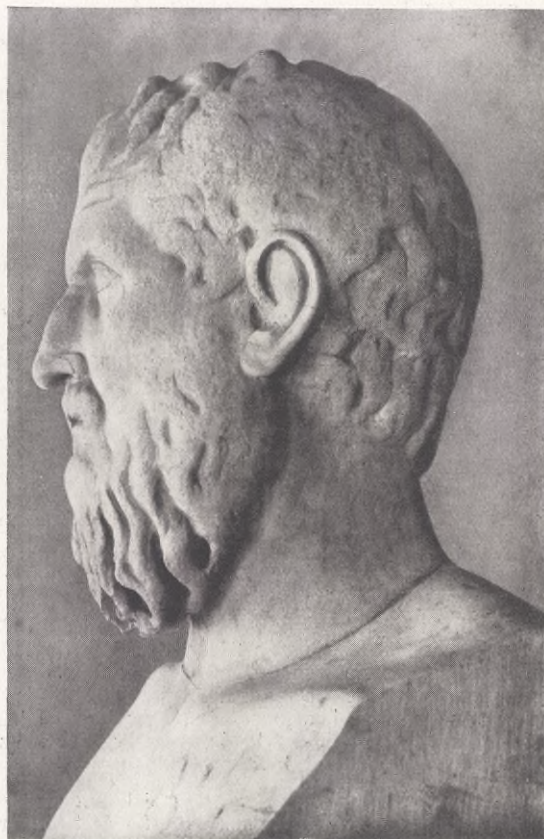
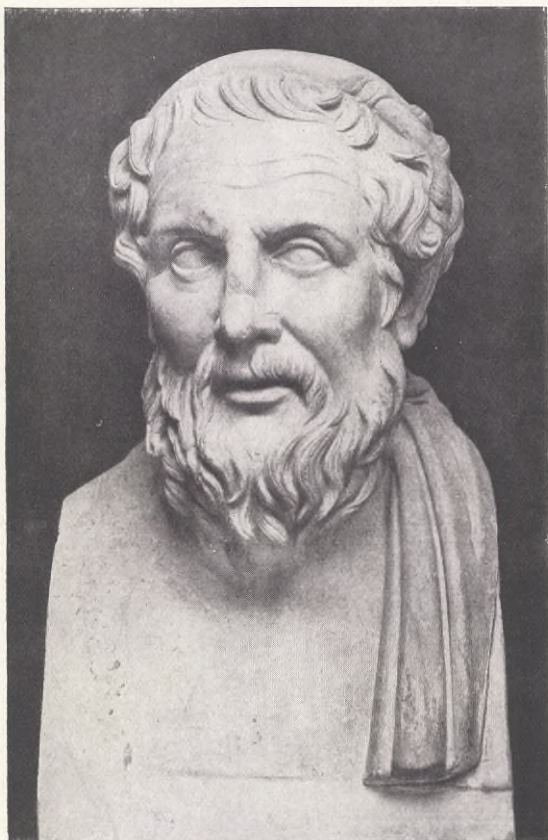
"Gymnastikens dag" i Stockholm. Kvinnliga gymnastiktruppen uppvisar å Norra Latinläroverkets gård.

Däröver: Inviqning av den nya idrottsplatsen i Nyköping. Ord. i Idrottsplatskommittén, kapten V. von Feilitzen, överlämnar platsen till staden; å vars vägnar dess stadsfullmäktigeordförande, bankdirektör C. Wellander, emottager den.

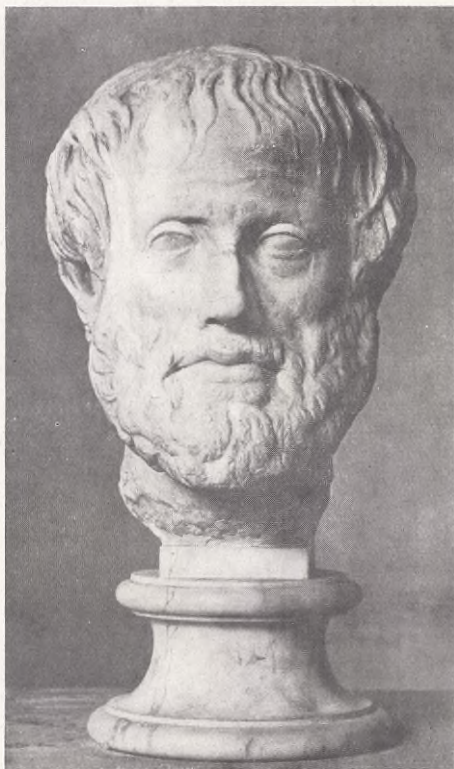
to. alvid, Sthlm.

Klischeé Aug. Sjöbergs Litheograf, Gbg.

PYTHAGORAS (föromodad). Herm i Capitoliska Museet i Rom. Efter originalfoto. från Museet.

Å omslaget till föreliggande nummer av H. 8. D. återfinnes en ny fortsättningsartikel av amanuensen vid Lunds observatorium Axel Corlin: *Grekernas insats i utdanningen av världsbilden*, till vilken vidstående bilder av de grekiska tänkarna *Pythagoras*, *Platon* och *Aristoteles* ansluta sig. Medan *Pythagoras* (ca 572—490 f. Kr.) skulle kunna karakteriseras som *matematikern-filosofen* (vi behöva endast påminna om det välbekanta s. k. pythagoreiska teorem i geometrin) och *Aristoteles* (384—322 f. Kr.) som *naturforskaren-filosofen*, kanske dock nu mest känd såsom logikens fader, har *Platon* (427—347 f. Kr., ej 399, såsom i omslaget angives), som något studerat hos Pythagoras' lärjungar och själv varit Aristoteles' lärare, dock i sin egenkap av *diktaren-filosofen* framför andra utövat det största inflytandet på följande ti-

Vidst. bild: ARISTOTELES. Autentiskt porträtt. Originalen porträttbyst i Kulturhistorisches Museum i Wien. Efter originalfoto. taget i Museet speciellt för H. 8. D.

PLATON. Autentiskt porträtt, nyligen identifierat av inspektören vid Ny Carlsbergs Glyptotek Dr. Frederik Poulsen i Köpenhamn. Originalen herm i Holkham Hall, England. Efter orig.-foto. tillh. Dr. Poulsen.

ders religion och filosofi. Platon har som ingen annan av de föregående blivit allmänt känd och avhållen och den idélära, som utformades av honom, har sedan blivit utgångspunkten för den mångfald av ideella världsuppfattningar, som i växlande former genomlöpa europeiskt tänkande ända in i våra dagar.

Till bild å sid. 56^s.

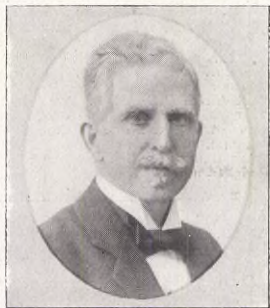
Hästutställningen i Malmö tog sin början den 25 maj och fick ett alldeles särskilt intresse genom en del tyska officerars deltagande i ett flertal tävlingar. Det tyska hästmaterialet var utmärkt och ryttarna skickliga, men trots detta la de dock svenskarna beslag på de främsta platserna. Första pris i den svårare prisdningen hemfördes sålunda av löjtnant Sandström på Sabel, i prishoppning av löjtnant Helleborg på Rubber, i löpningen om Skånska fältrittklubbens stora pris av löjtnant Westerström på Cathal o. s. v.

Ellichér Sjöberg, Gbg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

P. G. E. PLOMAN.
F. d. Landskamr. rare. — Ny-
köping. — 75 år 5 juni.*

C. G. DRAKENBERG.
Konsistorienotarie. — Skara.
60 år 6 juni.*

C. R. JOHANSSON.
Folkskoleinspektör. — Jönkö-
ping. — 60 år 7 juni.*

A. F. A. GRILL.
Registrator. — Stockholm.
50 år 2 juni.*

A. T. HWASS.
Med. d.r. — Stockholm.
70 år 25 maj.*

K. P. BOOBERG.
Skolförst. — Örebro.
60 år 5 juni.*

N. J. ARNOLDSON.
Med. Dr. — Stockholm.
50 år 31 maj.*

K. A. WALLIN.
Med. Lic. — Göteborg.
50 år 1 juni.*

C. H:SON STRÖMPFELT.
Greve. Envoyé. — Hylinge.
60 år 6 juni.*

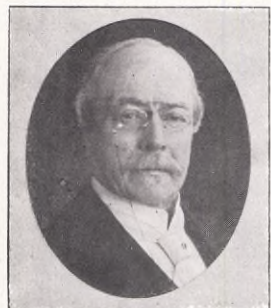
G. H. V. HAMILTON.
Greve. Ryttmästare. — Blom-
berg. — 55 år 2 juni.*

K. A. M. SYLVÉN.
Överjäg. — Umeå.
50 år 2 juni.*

S A. J. BERGELMER.
Direktör. — Nynäshamn.
50 år 5 maj.*

K. H. C. ENGELBRECHT †.
Apotekare. — Stockholm.
F. 1847. † 14 maj.*

A. J. GRANELL †.
Direktör. — Uppsala.
F. 1851. † 15 maj.*

C. B. WETTERGREN †.
Bokhandl. — Göteborg.
F. 1854. † 20 maj.*

J. G. KITTEL †.
Direktör. — Ronneby.
F. 1864. † 26 april.*

Klubb: Aug. Ejsbergs Klubbans., Gbg

* Data å nästa sida.

EDVARD PLOMAN. Stud. 67, hovr.-ex. 72; v. hvd. 75, rådm. o. mag.-sekr. i Nyköping s. å., länsnot. i Söderm. län 79, landskamrer där 85-12. Koutroll. v. Mällarprov. e. banks exped.-kontor i Nyköping 90, ordf. i styr. f. Riksbankens avd.-kontor sdn 01, i styr. f. a.-b. Fors ullspinneri sdn 03. Led. av Riksd. A. K. 97-99, led. av särsk. utsk. 99.

CARL GUSTAF DRAKENBERG. Stud. 81, hovr.-ex. 86, v. hvd. 89, konsist.-not. i Strängnäs 93, i Skara sdn 04. Led. av kyrkoråd. Ordf. i styr. f. Skara h. elem.-lärov. f. fl. sdn 14.

ROBERT JOHANSSON. Folkskollär.-ex. 83, sem.-lär. i Växiö 83-84, sem.-förestånd. i Hvetlanda 85-88; stud. 90, fil. kand. 92; sedan 93 folkskoleinspektör i Jönköping. Stadsfullm. sdn 07, v. ordf. sdn 19; led. av landsf. sdn 10, v. ordf. sdn 19, led. av dess förvalt.-utsk., av drätselkomm., av länets slöjdkomm., ordf. i styr. f. länets hemslöjdsfören. sdn 06, i Sv. lärarens nykterf.-föb. sdn 09, led. av styr. f. de sv. hemslöjdsfören. riksförb. Led. av Riksd. A. K. 03-11.

ANDERS GRILL. Stud. 90, ff. kassör o. sjuvassnot. i Kommerskoll. 13, registrator där sdn 20.

THORBJÖRN HWASS. Stud. 72, med. lic. 85, med. dr. 90, prakt. läk. i Stockh. sdn 86, docent i neurologi v. Karol. inst. 90-16.

KARL BOOBERG. Dövst.-lär 86, förestånd. f. Örebro o. Värml. l. dövstumsk. 08, samtids. sekr. o. kamrerare i distr. skolstyr., led. av skolrådet 96, ordf. i folksk.-styr. sdn 18, i högre folksk.-styr. 20, v. ordf. i styr. f. Örebro elem.-lärov. f. fl. 15, ordf. 19. Stadsfullm. 09. Led. av styr. f. Pedagog. sällsk., ordf. i Örebro komm.-fören. 08, huvudman i sparb. 10. Ordf. i Örebro kvartetsläsk. 09.

NILS ARNOLDSON. Stud. 91, med. lic. 03, med. dr. 12, doc. v. Karol. inst. 12-18. Marinaläk. 03, prakt. läk. i Stockh. sdn 06.

ALBERT WALLIN. Stud. 90, med. lic. 03, aman. v. Allm. o. Sahlgrenska sjukh. i Göteborg. kir. avd. 05, andre läk. där 06, läk. v. Oscar o. Maria Ekman sjukh. i Örgryte, Göteborg. sdn 10.

CARL STRÖMFELT. Stud. 81, kansliex. 87, hovr.-ex. 88, attaché i Paris s. å., andre sekr. i Utr.-dep. 90, leg.-sekr. i Köpenhamn, St Petersburg, London o. Berlin 93-97; förste sekr. 97, kansliord. o. chef f. leg.-avd. 1900, ff. chargé d'aff. i Berlin, Konstantinopel, Bryssel o. Haag 01-05; deleg. v. internat. sjöfärtskonf. i Bryssel 05, ff. kab.-sekr. s. å., envoyé i disp. 06, minister i Madrid o. Lissabon 07-13. Åter i disp. 13 och där därefter såsom inneh. av Hyllinge fideikommiss samt flera andra egend. i Östergöt. ägnat sig åt sitt stora jordbruk.

GILBERT HAMILTON. Utjm. v. Livreg. hus. 88, avsk. fr. reg. 06, rytt.

Till bild å sid. 565.

Vid Uppsala studentkårs traditionella värfest den 20 maj överlämnades av intendenten Knut Nyblom ett nytt banér till studentkåren, skänkt av gamla Uppsalastudenter och avsett att ersätta det gamla, som kåren för 60 år sedan i Köpenhamn fick motaga av danska studentkamrater. Överlämnandet av det nya standaret, med vilken också följde en standarfond, ägde rum på stora universitetstrappan, dit studentkåren upptåg med fanor och marskalksgardet i spetsen. Intendenten Nybloms tal vid överlämnandet formade sig till en livfullt framburen krönika över kärfanans öden och avslöts med ett leve för Uppsala studentkår. Kårens tack för gåvan framfördes av ordföranden, licentiaten Erik Jonsson.

Det nya standaret är icke någon kopia av det gamla med dess välkända emblem Odin och korporna utan på vitt siden prydd med tre stormans vapen, Sten Sture den äldre, Jacob Ulfssons och Gustaf II Adolfs. Det är avsett att utgöra ett tack för gångna år och en hälsning till den yngre generationen.

Vid denna mycket lyckade värfest, som i övrigt försiggick enligt traditionellt program, hölls högtidstalet av skalden Anders Österling.

RIKSLANDSTORMSÄVLINGARNA. Forts. fr. sid. 566.

och med nästa år hänvisats att helt och hållet vara beroende av den enskilda offervilligheten. Sveriges landstormsföreningars centralförbund har emellertid redan nu börjat en energisk ekonomisk kampanj för att säkerställa landstormsovningarna även för framtiden och har bland annat fått tillstånd att anordna en tombola, vars hjul började rulla ungefär samtidigt med att landstormsmännen ryckte ut till årets övningar. Striderna hade förlagts till Järvafältet och deltagarna räknades upp till ett antal av 600 man. Överledareskapet för övningarna innehades av översten vid Göta livgarde J. Nauckhoff och bland dem som med synnerligt intresse följde stridernas gång och icke sällan gävo sitt bifall för de därunder uppnådda resultaten tillkännna voro generalerna Gustaf Uggla, L. H. Tingsten och K. O. Toll samt överste C. A. Falkenberg. Även försvarsministern Per Alb. Hansson märktes vid flera tillfällen bland åskådarna. Åt själva avslutningen hade givits en synnerligen högtidlig prägel med anslutning därtill att Landstormsföreningarnes centralförbund just i år firar sitt tioårsjubileum. Sedan striderna avslösts återvände landstormsmännen till Stockholm och tågade med Göta livgardes musikkår i spetsen genom staden,

mäst. i res. s. å., avsk. 21. Äg. egend. Blomberg i Skarab. län. Styr.-ordf. i Hushålln.-sällsk. 14 o. i Stamboksfören. f. svenska ardennerhästen. Led. av komm.-nmd o. skolråd. Styr.-led. i Ahlafors nya spinn.-a.-b., a.-b. Protektor, Mell. Sveriges sockerfabr. a.-b. Kinnekulle-Lidköp. järnv. a.-b. Stat. kem. station i Skara (ordf.).

Axel SYLVÉN. Utg. fr. Skogsinst. 94, e. jägm. 95, jägmäst. i Transtrands revir 09, ff. överjägm. i Umeå distr. 16, ord. sdn 19. Led. av byggn.-nmd, epideminnmd. Styr.-led. i Umeåållvs, Öre älvs o. Hörneåns flotta-fören.r, ordf. i Idrottsfören. Kamraterna, v. ordf. i länets jaktv.-fören.

SVEN BERGELMER. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. 95, löjtn. i V.- o. V.-byggn.-kåren 01, kapt. 10. Led. av K. Järnvägsstyr. o. dir. i dess banbyrå 10-14. Verkst. dir. v. Stockh.-Nynäs järnv. sdn sistn. år. V. ordf. i komm.-fullm. o. komm.-st. i Nynäshamn. Styr.-led. i Stockh.-Nynäs järnv. a.-b., Trafik a.-b. Stockh.-Nynäs, Södert. fastigh. a.-b., Nynäs hamns elektr. a.-b.

KNUT ENGELBRECHT †. Apotek.-ex. 72, förestånd. f. apot. Gripen i Nyköp. samt sdn 90 inneh. av apot. Kronan i Stockholm. Styr.-led. o. kassaförv. i Farm. fören. 91-01.

JOHAN GRANELL †. Elev v. slöjdsk. i Stockh. 71-73, anst. v. Ljusne mek. verkst. 74-81, elev v. Tekn. högsk. 82-83, konstruktör v. Ludvigsborgs verkst. a.-b. 83-96, deläg. o. tekn. chef där 96-04. Verkst. dir. o. deläg. i Tullgarms gjut. o. mek. verkst. a.-b. i Uppsala sdn 04. Sdn 15 ord. i Upps. fabr.- o. hantv.-fören. Led. av stadsfullm., led. av byl.- o. byl.-styr.

CARL WETTERGREN †. Efter avslut. elem.-studier anst. i Gumperts bokh. i Göteborg; ene grundl. av firman W. & Kerber därstädes 82, ensam inneh. 96, sdn 17 ombild. t. a.-b med en son som verkst. dir. o. Carl W. sdn 22 som kassadirektör. Under den nu avlidnes dugande o. insiktsfulla ledn. utvecklades firman till en stadens o. västra Sveriges främsta bokhandelsfirmor. Mångårigt nitiskt ombud f. Sv. turistföreningen o. tilldelad fören. förtjänstmedalj i silver.

GEORG KITTEL †. Efter avslut. elem.-studier vistades han åren 82-04 utoml., inneh. 96-04 eget gymnasieinstitut i San Remo. Verkst. dir. v. Lundsbrunnns bad o. brunn 04-12 samt sdn sistn. år v. Ronneby brunns a.-b. Led. av drätselk., hällsv.-nmd, styr.na f. sparbank, Sydsv. turisttrafikföb., länets jaktvärdsvören.

för att på Nybroplan defilera förbi general Toll och därefter, framför Nordiska museet, förbi H. M. konungen, som efter defileringsens slut i sin bil mottog de samlade folkmassornas varma hyllning. Själva prisutdelningen för övningarna hade förlagts till Orsakullen på Skansen och inleddes med korum och ett fosterländskt tal av regementspastor Nils Algård, varpå kommandanten, friherre Carl Rosenblad framträdde och till landstormsmännen överlämnade en av Svenska flaggens dag skänkt svensk fana. Prisutdelningen förrättades av general Toll.

På kvällen samma dag höll centralförbundet sin jubileums- och högtidssammankomst i Musikaliska akademiens stora sal, varvid dess ordförande, general Toll, utdelade ett stort antal förtjänstmedaljer i guld och silver åt de personer, som särskilt verkat för den frivilliga landstormsrörelsen.

Till bilder å sid. 576.

Den över hela världen bekante tyske finansmarren Hugo Stinnes, som under senare år slagit under sig företag inom snart sagt alla näringsgrenar, är även sedan länge intresserad inom sjöfarten. Vi äro i dag i tillfälle att återgiva ett par bilder från sjösättningen i Wilhelmshafen den 20 maj av den tyska handelsflottans senast byggda fartyg, som av fröken Cläre-Nore Stinnes i dopet erhöill namnet "Carl Legien". Rikspresidenten Ebert, preussiske minister-presidenten Braun, Hugo Stinnes m. fl. närvaro.

Till bild å sid. 569.

Den stora finanskonferensen i Paris, vars sammanträdande motsetts med aldeles särskilda förhoppningar tillföljde Amerikas deltagande, har onsdagen den 24 maj börjat sina överläggningar i Hôtel Astoria, Paris. Dess uppgift är att undersöka på vilka villkor ett internationellt lån till Tyskland kan åstadkommas, hur stor summa, som kan anskaffas, lånegarantierna m. fl. frågor, alla stående i samband med Tysklands återuppbyggande och skadeståndets erläggande. Deltagarna äro till antalet sju, av vilka fem äro chefer för världens största banker och tvenne jurister. Den främsta personligheten är utan tveivel den amerikanske storfinansären Pierpont Morgan. Den ställning han såsom representant för de eventuella amerikanska långivarna kommer att intaga, och som med spant intresse avvaktas av hela världen — främst av entente- och centralmakterna — torde bliva utslagsgivande för konferensens resultat.

FLYGNINGEN JORDEN RUNT. Major Blake, längst t. n., med sina följeslagare, överstelöjtnant Broome och kapten Macmillan. — Efter fotografi. — Kliché: Sjöberg, Gbg.

I avsikt att flyga jorden runt startade den 24 maj från Croydon nära London under stormande ovationer från stora åskådarmassor tre engelska militärflygare, major Blake, överstelöjtnant Broome och kapten Mac-

Efter fotografi. Kliché: Sjöberg, Gbg.
DEN OHYGGGLIGA FARTYGSKATASTROFEN UTANFÖR FRANSKA KUSTEN, varvid engelske postångaren "Egypt" på-rändes av franske lastångaren "Seine", som i illa skadat skick dock lyckades taga sig in till Brest med ett stort antal räddade från "Egypt", vilken däremot gick till botten. Vår bild visar den franske ångaren med sin intryckta bog.

millan, med Paris som närmaste mål. Färden skall sedan gå över Lyon, Rom, Aten, Kalkutta, Bangkok och Saigon till Japan, därifrån vidare över Aleuterna till Vancouversamt sedan hem över Kanada, Grönland, Island och Färöarna. Sammanlagda väglängden uppgår till c:a 50 000 kilometer. Flygningen företages i en 230 hästkrafters Havillardmaskin.

*

En fruktansvärd sjöolycka ägde rum den 20 maj på af-

tonen, då den stora engelska postångaren "Egypt", som var stadd på utgående med Bombay som destinationsort, utanför franska kusten kolliderade med den franska lastångaren "Seine". "Egypt" hade på grund av den rådande tjockan satt sirenerna i verksamhet och slutligen stoppat sina maskiner, då den franska ångaren, som gick med långsam fart och som lät även sina sirener ljuda, plötsligt dök fram ur dimman och rände bogen rätt in i "Egypt" sida mellan skorstenarna. Redan efter tjugo minuter hade den engelska ångaren sjunkit i djupet, varvid 95 människor omkommo.

*

Till bild å sid. 567.

Göteborgs Fältrittklubb hade den 21 maj anordnat en serie mycket lyckade kapplöpningar å Kvi-bergsfältet. Vädret var det för sådana tävlingar bästa tänkbara, en lätt molntäckt himmel men intet regn. En talrik och intresserad publik hade också samlats. Dagens mest spännande löpning blev Göteborgs steeple-chase, där dock endast trenne ryttare startade. Redan vid första hindret föll emellertid Noline med löjtnanten greve A. v. Seth som ryttare, och löpningen blev därefter en hård och in i det sista jämn tvekamp mellan löjtnanterna E. Trozelli på Golden Pet och R. Örn på Radcliffe. Medan sistnämnda häst dokumenterade sig som en ovanligt flott hoppare, visade Golden Pet mellan hindren prov på sin ypperliga galoppförmåga, vilken också förskaffade löjtn. Trozelli en halv hästlängds försprång i målet och därmed första pris. Dagens sista löpning, slätlöpning 1500 m., hade samlat ett fält på 7 civila ryttare, av vilka herr G. Detthow på Sporty efter en vacker ritt hemförde segern.

*

Till bild å sid. 571.

En ny, välordnad idrottsplats fick Nyköpings stad söndagen den 21 maj mottaga i gåva från enskilda personer och bolag genom en kommitté, som sedan flera år bedrivit ett energiskt arbete för sakens ordnande. Efter det högtidliga överlämnandet, verkställt av idrottsplatskommitténs ordförande, kapten V. von Feilitzen, till stadsfullmäktiges ordförande, vidtog en ståtlig uppvisning av 400 gymnaster; därefter följde en serie idrottstävlingar.

Efter fotografier.

Kl. H. Sjöberg, Upps.

TYSKA HANDELSFLOTTANS ÅTERUPPSTÅENDE. Den världsfamnande tyske industri- och finansmannen Hugo Stinnes sjösätter sitt senaste ä Marinarvet i Wilhelmshafen byggda fartyg, kallat "Carl Legien". Å nedre bilden synes Stinnes (x) med sin dotter, som förrättade dopet, och ministerpresidenten Braun. — Text å sid. 574.

Den gamle fältmarskalken excellensen von Hindenburg har önskat återse de trakter, vilka han under kriget skyddade mot de ryska truppernas anfall, och därför begivit sig på en resa till Ostpreussen i avsikt att uppehålla sig där under längre tid. Invånarna å de platser han besökt ha överallt mottagit honom med stormande jubel, så även i den ej långt från Königsberg belägna staden Allenstein, varifrån vi återgiva en bild.

Efter fotografier.

Kl. H. Götz, Gbg.

FÄLTMARSKALKEN VON HINDENBURG BESÖKER OSTPREUSSEN som med stormande jubel hälsar sin räddare. En bild från Allenstein.